

DÁNIEL 5-8.

Lapozzunk Bibliánkban Dániel könyvének 5. fejezetéhez! *„Bélsaccar király nagy lakomát rendezett ezer főrangú emberének, és az ezer emberrel együtt itta a bort”* (1. vers). A magukat bibliatudósoknak valló történetkritikai megközelítés képviselői éveken keresztül hirdették, hogy Dániel könyve nem hiteles. Kijelentésüket részben arra a megfigyelésre alapozták, hogy a világi történelmi feljegyzésekben sehol sem bukkant fel Bélsaccar neve. Gyakran hivatkoztak az egyik ókori történetíróra, Berosusra, aki levezette Nebukadneccar családfáját – feljegyzéseiben azonban nem szerepelt Bélsaccar neve. A történetíró persze tévedhetetlen, így a hiba a Bibliában van – mondják sokan. Ezért Dániel könyvének hitelességét is azonnal megkérdőjelezték, keletkezési idejét pedig sokkal későbbre tolták. Úgy tűnt, egyes tudósok a legapróbb dologba is hajlandóak voltak belekapaszkodni, csak hogy Dániel könyvének hitelességét kérdésessé tegyék. Amikor azonban a kiváló régész, Sir Rowlandson, Babilon, illetve a Súsáni palota környékén ásatásokat végzett, számos érdekes kőtáblára bukkant, amelyeken Bélsaccar neve is szerepelt! A későbbiekben feltárt leletek pedig megerősítették a Dániel 5. fejezetében olvasottakat. A bírálók viszont még ekkor sem adták fel a harcot. Akárhogy legyen is, tény, hogy a régészet ismét sikeresen bizonyította Isten Igéjének hitelességét, eredetiségét és megbízhatóságát. Szomorú, hogy mindennek ellenére egyesek mégis kitartóan próbálkoznak abban a reményben, hogy egy napon kiütözik majd az Írások igazi gyenge pontja. Azt gondolná az ember, hogy ha a hosszú évszázadok során a sok-sok briliáns elmének nem sikerült egyetlen valós érvet sem felsorakoztatnia a Biblia ellen, akkor ezen a ponton felhagynának próbálkozásukkal. Mégsem ez történik.

Bélsaccar története érdekes történet. Valójában Bélsaccar nem Nebukadneccar fia, hanem unokája volt. Abban a nyelvben nem igazán létezett külön szó az unokára, így a „fia” kifejezés bárkire vonatkozott, aki az adott ember vérvonalából származott. Bélsaccar tehát Nebukadneccar unokája volt, és édesapjával együtt uralkodott. A történelmi feljegyzések alapján úgy tűnik, Bélsaccar édesapjával megosztott uralma annyit jelentett, hogy az édesapa vezette hadba a babiloni seregeket, vagyis ő irányította a hódító hadjáratokat, Bélsaccar pedig Babilon városában a palotából kormányozta a birodalmat. Bélsaccar tehát édesapjával együtt uralkodott – az ország egy része édesapjáé volt, a másik része pedig Bélsaccaré. Ezért ajánlja fel Bélsaccar a későbbiekben Dánielnek a harmadik helyet az országban jutalmul a falon megjelenő kézírás megfejtéséért – mert az első két helyet ők foglalták el.

„Bélsaccar király nagy lakomát rendezett ezer főrangú emberének, és az ezer emberrel együtt itta a bort” – hatalmas lakomát szerveztek, amely meglehetősen sokáig is tartott. Josephus is ír erről a lakomáról, és érdekes részletekkel szolgál. Josephushoz hasonlóan pedig Hérodotosz és Xenophon, két másik ókori történetíró is megemlíti a lakomát feljegyzéseiben. Ezekben többek között strucchúzza

tálcákról olvashatunk, melyek telve voltak gyümölcsökkel és ínycsokorral. Micsoda parti lehetett! Állítólag annyira erős illat terjengett a termekben, hogy a belépő vendégek azonnal megmámorosodtak tőle. *„A bor hatására megparancsolta Bélsaccar, hogy hozzák elő azokat az arany-és ezüstedényeket, amelyeket apja”* – vagyis konkrétan nagyapja – *„Nebukadneccar hozott el a jeruzsálemi templomból. Azokból akart inni a király főrangú embereivel, feleségeivel és ágyasaival együtt”* (2. vers). *„Elő is hozták az aranyedényeket, amelyeket a jeruzsálemi templomból, az Isten házából hoztak el, és a király azokból ivott főrangú embereivel, feleségeivel és ágyasaival együtt. Itták a bort, és közben dicsőítették az aranyból, ezüsből, rézből, vasból, fából és kőből csinált isteneiket”* (3-4. vers). *„Egyszerre csak egy emberei kéz ujjai tűntek fel, és írni kezdtek a királyi palota festett falára, a lámpatartóval szemben, a király pedig nézte a kezet, ahogyan írt. Közben a király arca elsápadt, gyöttrő gondolatai támadtak, dereka elernyed, és még térdei is reszkettek”* (5-6. vers) – milyen érzékletes leírása ez az eseményeknek! A királynak gyöttrő gondolatai támadtak. Ez viszont nem meglepő, hiszen gondoljunk csak bele, hogy azokat a megszentelt edényeket hozatta elő, amelyeket kizárólag az Úr templomi szolgálatára szabadott volna használni. Bélsaccar pedig nemcsak megszenteltségeltelítette ezeket az edényeket azáltal, hogy bort ivott belőlük, hanem iszogatásuk közepette ráadásul saját arany és ezüst isteneit dicsőítette. Az Ézsaiás 21:2-ben érdekes próféciaát találunk, amelyben a próféta így kiált: *„Vonulj ellene, Élám, ostromold, Média!”* – vagyis a médek – *„Minden sóhajtozásnak véget vetek. Ezért görcsös fájdalom fogja derekam, olyan kínok gyötörnek, mint a szülő kínjai. Megzavarodtam, nem hallok, megriadtam, nem látok. Háborog a szívem, reszketés fogott el. Az eddig áhított alkonyat rettenetes lett nekem”* (2-4. vers). A 9. versben pedig kijelenti: *„Elesett, elesett Babilon! Minden istenszobra a földön hever összetörve!”*. Ez a Babilon elleni prófécia tehát Babilon bukásáról szól, és ne feledjük, hogy több száz évvel korábban jövendöli meg azokat az eseményeket, amelyek azután Dániel idejében bekövetkeztek, mégpedig pontosan itt, az 5. fejezetben, ahogy a király szíve háborogni kezdett és reszketés fogta el. *„Az eddig áhított alkonyat rettenetes lett nekem”* – itt pedig Babilon bukásának éjszakájáról van szó. Círus, a médek és perzsák királya ugyanis meghódította.

Ennek kapcsán egy további érdekes próféciaát említhetünk. Ézsaiás ugyanis több próféciaájában is megjövendölte Babilon bukását. Sőt mitöbb, az Ézsaiás 44-ben konkrétan meg is említi Círus királyt: *„Én mondom Círust pásztoromnak, és ő minden kívánságomat teljesíti, amikor azt mondja: Építsék föl Jeruzsálemet, és rakják le a templom alapját!”* (28. vers). *„Ezt mondja az Úr fölkentjének, Círusnak, akinek megfogtam a jobb kezét, népeket teríték le előtte, és királyok övét oldom meg, kitérülnek előtte az ajtók, nem maradnak zárva a kapuk:”* (Ézsaiás 45:1). Dániel könyvében azt olvassuk, hogy görcsös fájdalom fogta el a király derekát, és komoly kínok gyötörték. Az angol King James fordításban az Ézsaiás 45:1-ben ez áll, mégpedig 200 évvel az eseményeket megelőzően! *„Én megyek előtted, a rögös*

utat elegyengetem, az ércajtókat betöröm, és a vas-záratat leverem (...) hogy megtudd: én vagyok az Úr, aki téged néven szólított, Izráel Istene. Szolgámért, Jákóbért, választottamért, Izráelért szólítottalak neveden, híres nevet adtam neked, noha nem ismertél” (2-4. vers). Ezek a sorok i.e. 712 körül íródtak. Azok az események, amelyeket megjövendöl, pedig i.e. 538 körül következtek be. Vagyis 150 évvel az eseményeket megelőzően Isten már megemlíti a király fájdalmait, illetve arról ír, hogy ez ércajtókat betöri.

Babilon városáról az a hír járta, hogy bevehetetlen. Csaknem 100 méter magas, illetve 25 méter vastag fal vette körül. A falakon mindenütt hatalmas tornyok magaslottak. Ezen kívül épült egy másik fal is, bár az nem nyúlt annyira magasra, mint az első. A várost az Eufrátesz szelte át. A várost körül fogó fal mintegy 22 kilométer hosszú volt. Az északra, délre, keletre és nyugatra kigyózó utcák az Eufrátesznél keresztezték egymást, amely fölé hidakat emeltek. Ezen kívül kapukat is építettek a folyóhoz, amelyek segítségével biztonsági okokból leválaszthatták és lezárhatták a folyó két oldalán húzódó két városrészt. A történetírók feljegyzései szerint Babilon bukásának éjszakáján – vagyis azon az éjszakán, amiről itt Dániel könyvének 5. fejezetében olvashatunk -, valamilyen oknál fogva a katonák túl részegek voltak ahhoz, hogy odafigyeljenek a folyó felőli kapukra, így elfelejtették bezárni őket éjszakára. Közben Círus király, a méd-perzsa hadsereg vezére katonáival csatornákat ásatott, melyekkel elterelték az Eufráteszt, így a folyó medrében egészen a városig vonulhattak szorosan a városfal alatt. Amikor a sereg a folyó felőli kapukhoz érkezett, zavartalanul bemenetelhetett a városba, hiszen aznap éjjel a kapukat nyitva találta. A babiloni katonák pedig túl részegek voltak ahhoz, hogy megvédjék a várost, így az Círus kezére került. Ézsaiás is megjövendölte ezt az eseményt, mégpedig részletekbe menőig! Még azt a királyt is megemlíti Ézsaiás, akit Isten Babilon pusztítására használ majd. Itt, Dániel könyvében pedig az Ézsaiásban szereplő próféciák beteljesülését láthatjuk.

Figyeljük csak meg, milyen félelem fogta el Béliaccart, amikor meglátta az Úr kezét. Napjainkban is akadnak olyan emberek, akik cselekedeteikkel nyíltan káromolják Istent. Egyesek olyan mesterfokon gúnyolják és káromolják Istent, hogy úgy tűnik, az istenfélelemnek még a csirája sincs meg a szívükben. Ráadásul arcátlanok. Képzeljük csak el ezt az embert, ahogy megparancsolja, hozzák ki azokat az arany- és ezüst edényeket, melyeket a templomi szolgálatra megszenteltek, majd bort töltet bele, és abból iszik, miközben saját isteneit dicsőíti! És akkor hirtelen megpillantja Isten kezét. A király pedig, aki olyan arrogánsnak tűnik és cselekedeteivel káromolja Istent, egyszer csak reszketni kezd mint a nyárfalevél. Én is láttam már hasonló embereket. Tetteikkel arcátlanul káromolják Istent, de láttam, ahogy összetörnek és rettentő félelem fogja el őket, amikor megpillantják Isten kezét, amint ítéletet hirdet felettük. Egyesek kemény legénynek tűnnek, és szemrebbelés nélkül káromolják Istent. De tudjátok, amikor Isten munkálkodni kezd, nincs ember a talpán, aki ellenállhatna. A királyt is reszketés fogta el és gyötörték

gondolatai. Még jó, hogy azután, amit tett, kínozni kezdték gondolatai! „A király hangosan kiáltozott, hogy vezessék eléje a varázslókat, a csillagjósokat és a csillagászokat. Azután így szólt a király a babiloni bölcsekhez: Akárki legyen is az az ember, aki elolvassa ezt az írást, és meg tudja nekem magyarázni, az bíborba öltözhet, aranyláncot kap a nyakára, és rang szerint harmadik lesz az országomban” (7. vers). Ő állt az első helyen, édesapja a másodikon, most pedig felajánlja valakinek a harmadik helyet a sorban.

„Akkor eljöttek a király bölcsei mindnyájan, de nem tudták az írást elolvasni és megmagyarázni a királynak. Ezért Bélsaccar király még jobban megrémült, arca elsápadt, és a főrangú emberek is tanácstalanok voltak. Az anyakirálynő azonban hallva a királynak és főrangú embereinek a beszédét, bement a mulatozókhöz, és ott így szólt a királyné: Király, örökké élj! Ne gyötörjenek téged gondolataid, és az arcod se legyen sápadt! Van országodban egy férfi, akiben szent, isteni lélek van. Atyád idejében őt úgy ismerték meg, mint akinek világos értelme van, és olyan bölcsessége, amilyen az istenek bölcsessége. Atyád, Nebukadneccar király a mágusok, a varázslók, a csillagjósok és csillagászok előjárójává tette, igen, a te atyád, ó király! Mert Dánielben, akit a király Baltazárnak nevezett el, rendkívüli lélek, tudás, értelem, továbbá álommagyarázó, titkot feltáró és rejtélyeket megfejtő képesség van. Most azért hivatni kell Dánielt, majd ő megadja a magyarázatot!” (8-12. vers).

„Dánielt tehát a király elé vezették. A király így szólította meg Dánielt: Te vagy a zsidó foglyok közül való Dániel, akit atyám, a király hozott ide Júdából? Azt hallottam felőled, hogy isteni lélek, világos értelem és rendkívüli bölcsesség van benned. Most vezették elém a bölcseket és a varázslókat, hogy olvassák el ezt az írást, és magyarázzák meg nekem, de ők nem tudták azt megmagyarázni. Rólad azonban azt hallottam, hogy meg tudod magyarázni, ami magyarázatra szorul, és meg tudod fejteni a rejtélyeket. Ha tehát most el tudod olvasni ezt az írást, és meg tudod nekem magyarázni, akkor bíborba öltözhetsz, aranyláncot kapsz a nyakadra, és rang szerint harmadik leszel országomban” (13-16. vers). Érdekes, milyen híre volt Dánielnek az országban. Azt mondták róla, hogy isteni lélek lakozik benne, illetve világos értelem és rendkívüli bölcsesség.

„Dániel így válaszolt a királynak: Ajándékaidat tartsd meg, és adományaidat add másnak! De azért az írást elolvasom, és megmagyarázom neked, királyom” (17. vers). Isten ajándékait nem lehet megvásárolni. Ilyen értelemben tehát helytelen, ha valakit pénzért bérelnek fel és bíznak meg Isten munkájával. Jézus is szólt erről. Helytelen lenne, ha valaki pénzért árulná ezeket az Istentől kapott ajándékokat, képességeket, mintha Isten ajándékai, illetve Isten munkája megvásárolható lenne. Dániel is ezért válaszolja a királynak, hogy tartsa csak meg ajándékait, vagy adja másnak. „Nekem nincs rá szükségem. De azért az írást elolvasom és megmagyarázom neked”. Előbb azonban még volt egy kis mondanivalója a királynak. Dániel ezen a ponton csaknem 90 éves lehetett, hiszen majdnem letelt már a 70 éves fogság. Dánielt valószínűleg serdülőként, vagy késő tizenévesen ejthették fogságba. Ha tehát

összeadjuk a tizenvalahány évet, illetve a fogság 70 évét, igen közel kerülünk a kilencvenhez. Dániel tehát 85-90 éves lehetett. Most pedig megragadja a lehetőséget, hogy kemény üzenetét eljuttassa a fiatal királyhoz.

„Ó király! A felséges Isten királyságot, nagyságot, méltóságot és dicsőséget adott atyádnak, Nebukadneccarnak. Olyan nagy hatalmat adott neki, hogy remegtek és rettegtek tőle a különböző nyelvű népek és nemzetek” – mekkora hatalma is volt Nebukadneccarnak –, „Megölte, akit akart, és életben hagyta, akit akart, fölemelte, akit akart, és megalázta, akit akart. De amikor szíve fölfuvalkodott, és gögösen megkeményedett, letaszították királyi trónjáról, és méltóságát elvették tőle” – az égi angyalok tették ezt – „Száműzték az emberek közül, és csak annyi értelme maradt, mint az állatoknak. A vadszamarak között tanyázott, füvet evett, mint az ökrök, és az ég harmatja áztatta testét, míg el nem ismerte, hogy a felséges Isten uralkodik az emberek királysága fölött, és ő azt ülteti trónra, akit akar. De te, Bélsaccar, aki a fia vagy, nem aláztad meg magadat, bár mindezt tudtad” (18-22. vers). Bélsaccar nagyon is tisztában volt mindazzal, ami nagyapjával történt. Tudta, hogy hét időszakra elborult az elméje, de utána helyreállt az élete. Bélsaccar nagyapja kijelentését is jól ismerte, Nebukadneccar ugyanis, miután visszatért értelme, áldani kezdte Istent: „Az egész földön nincsen Dániel Istenéhez fogható isten, ő emel fel, és ő taszít le embereket akarata szerint, és tetszése szerint bánik a föld lakóival”. Bélsaccar ismerte a történetet. Dániel pedig emlékezteti, hogy Bélsaccar épp saját ismerete ellen vétkezik: „De hát Bélsaccar! Neked aztán igazán tudnod kéne, hogy helytelen, amit teszel!”. „A menny Ura fölé helyezted magad, mert az ő házának edényeit hozták eléd, és te bort ittál azokból főrangú embereiddel, feleségeiddel és ágyasaiddal együtt, miközben dicsőítetted az ezüstből, aranyból, rézből, vasból, fából és kőből csinált isteneket, amelyek nem látnak, nem hallanak, és semmit sem tudnak. De azt az Istent, akinek a kezében van az életed és minden utad, nem dicsőítetted. Ezért küldte ő ezt a kezet, és íratva föl ezt az írást” (23-24. vers).

Ez volt az ő bűne: ezüstből, aranyból, rézből, vasból, fából és kőből csinált isteneket dicsőített. Azokat az isteneket, amelyeket saját két kezükkel készítettek. Azokat az isteneket, amelyek nem láttak, nem hallottak, semmit sem érzékeltek, és semmit sem tudtak. Őket dicsérte, miközben káromolta az Istent, akinek kezében van az élete. Érdekes kijelentés ez: Isten kezében van az élete. Az angol King James fordítás pedig így fogalmaz: „Kezében a levegővétele”. A tudó nem más, mint egy sima, izom, vagyis magától működik, nem nekünk kell tudatosan mozgatnunk. Hiszen nem kell folyamatosan arra koncentrálnunk, hogy levegőt vegyünk, nemde? Tüdőnk önmagától, teljesen önkéntesen ellátja ezt a fontos feladatot. Tény, hogy létezik egy rendkívül ritka betegség, amelyben néhányan szenvednek – sajnos rájuk mindez nem vonatkozik. Nekik minden lélegzetvételüket tudatosan kell irányítaniuk. Szörnyű betegség ez, mert az érintettek képtelenek nyugodtan aludni: állandóan felriadnak. A pácienseken

álmukban végzett megfigyelések azt mutatták, hogy körülbelül 30 másodpercig alszanak, majd felriadnak, levegőt vesznek, majd további 30 másodpercig alszanak, de ezután ismét felriadnak, hogy újabb levegőt vegyenek. Félelmetes betegség ez, mert légzésüket tudatosan kell irányítaniuk. A legtöbb ember esetében azonban nem így van, és ezért hálásak lehetünk. Isten irányítja lélegzetvételünket. Érdekes, hogy a szívünket is Isten irányítja – tulajdonképpen minden meghatározó életfunkciónkat. Isten megengedi, hogy más dolgokat mi irányítsunk – például testünk más izmait, de létfontosságú funkciókhoz Isten maguktól is működő sima izmokat alkotott, amelyeket nem kell tudatosan irányítanunk. Nem kell állandóan arra gondolnunk, hogy vettünk-e levegőt, vagy hogy működnek-e a veséink. Önmaguktól, automatikusan végzik dolgukat. A létfontosságú életfunkciókat tehát Isten nem helyezte esendő elménk felügyelete alá. Még lélegzetvételünk is Isten kezében van – minden egyes leheletünk!

Pál apostol, amikor a Mars-hegyen a filozófusokkal beszélgetett, így szólt az ismeretlen istenükről: *„Mert őbenne élünk, mozgunk és vagyunk”* (Apcsel. 17:28). Isten sokkal közelebb van az emberekhez, mint gondolnák. Pedig mennyire fontos, hogy tudatára ébredjünk, Isten mindenütt jelen van! Dávid így ír erről a zsoltárokból: *„Hova menjek lelked elöl? Orcád elöl hova fussak? Ha a mennybe szállnék, ott vagy, ha a holtak hazájában feküdnék le, te ott is ott vagy. Ha a hajnal szárnyaira kelnék, és a tenger túlsó végén laknék, kezed ott is elérne, jobbod megragadna engem”* (139. zsoltár, 7-10. vers). Dávid felismerte, bárhová megy is, Isten ott van. Mind a mai napig téveszme az emberek körében az az elképzelés, hogy Isten helyhez kötött. Ezért aztán a múltban különböző városoknak különböző isteneik voltak, akik abban az adott városban. Amikor egy istenről bálványszobrot készítenek, és azt imádják, szintén hasonló jelenségről van szó: egy bizonyos helyhez, vagy szobrocskához kötik az istenüket, aki meggyőződésük szerint csak azon az egy helyen lelhető fel. Istent nem szabad egy bizonyos helyhez kötnünk! Pedig gyakran még a gyülekezetek is beleesnek ebbe a hibába. Mintha Isten kizárólag a gyülekezetben lenne fellelhető. Hányszor hallhatjuk, hogy valaki így imádkozik: *„Urunk, olyan hálásak vagyunk, hogy itt most ma reggel lehetőségünk van arra, hogy belépjünk jelenlétedbe, és odaüljünk lábadhoz”* – kicsit úgy hangzik ez, mintha reggel, amikor felébredtünk, majd amikor beültünk a kocsinkba, nem lettünk volna Isten jelenlétében, de most, hogy eljutottunk gyülekezetbe, már ott vagyunk. Ezért most csendesedjünk le, és ne viccelődjünk. Mi is hajlamosak vagyunk egy bizonyos helyhez kötni Istent, így nem mindig vagyunk folyamatosan tudatában annak, hogy Isten velünk van, bárhol vagyunk is, bármilyen körülmények között: Isten lát bennünket, hall bennünket, még akkor is, amikor azt hittük, jól elrejtőztünk előle. Hányszor szajkózzuk mi is azt, amit az istenkáromlók a zsoltárokból: *„Vajon tudja-e Isten? Vajon látja-e?”*. Sokszor úgy gondoljuk, elrejtőzhetünk Isten elől, hiszen ő egy bizonyos helyhez kötődik. Vagyis megtehetjük, hogy az utca végén sétálunk, csak épp a gyülekezetben már nem, hiszen ott már látná Isten, nemde? Mi sem áll távolabb a valóságtól! Isten nem

egy bizonyos helyhez kötött Isten. Ő az az Isten, aki még lélegzetvételünket is a kezében tartja. Bélsaccarék mégsem őt dicsőítették, hanem vak, néma és süket isteneiket.

„Ezért küldte ő ezt a kezet, és íratta föl ezt az írást. Ez az az írás, amelyet fölíratott: mené mené tekél ú-parszin. Ez pedig a szavak magyarázata: A mené azt jelenti, hogy számbavette Isten királyságodat, és véget vet annak. A tekél azt jelenti, hogy megmért téged mérlegen, és könnyűnek talált. A perész azt jelenti, hogy felosztotta királyságodat, és a médeknek meg a perzsáknak adta” (24-28. vers). Micsoda félelmetes kijelentés ez Isten részéről. *„Országodnak vége. Isten megmért téged, és könnyűnek talált. Elveszítéd az országodat, és felosztják királyságodat! A médek és a perzsák kezére kerül majd.”* *„Akkor Bélsaccar parancsára Dánielt bíborba öltöztették, nyakára aranyláncot tettek, és kihirdették, hogy rang szerint ő a harmadik az országban”* – pár óra erejéig csupán *„Még azon az éjszakán megölték Bélsaccart, a káldeusok királyát” (29-30. vers).*

6. fejezet: *„A méd Dárius pedig elfoglalta az országot hatvankét esztendőskorában. Dárius úgy látta jónak, hogy országa vezetésére százhusz kormányzót nevezzen ki”* – mindez azután történt, hogy a méd-perzsa birodalom leigázta Babilóniát. Dárius, aki Círussal karöltve uralkodott, 120 kormányzót nevezett ki az ország élére. *„Az egész országban voltak ilyenek. Ezek fölé pedig három főkormányzót rendelt, közülük az egyik Dániel volt. A kormányzók nekik adtak számot, hogy a királyt semmi kár ne érje” (1-3. vers).* Dániel tehát egyik napról a másikra egy rendkívül magas pozícióba került a méd-perzsa birodalomban – egyike volt a három főkormányzónak, de még közülük is kiemelkedett. *„Ez a Dániel kiemelkedett a főkormányzók és a kormányzók közül, mivel rendkívüli lélek volt benne, ezért a király őt akarta az egész ország élére állítani” (4. vers).* *„A főkormányzók és a kormányzók igyekeztek ürügyet találni Dániel bevádolására az ország ügyeinek az intézésében, de semmiféle ürügyet vagy hibát nem tudtak találni, mert megbízható volt, sem hanyagságot, sem hibát nem lehetett találni nála. Akkor ezek az emberek azt mondták: Nem találunk semmiféle ürügyet, hogy bevádolhassuk ezt a Dánielt, hacsak Istenének a törvényével kapcsolatban nem találunk ellene valamit” (5-6. vers)* – mintha ezt mondták volna: *„Ez a fickó túl jó! Soha semmin nem tudjuk elbuktatni, hacsak nem Istenének törvényével kapcsolatban találunk ki valamit!”*

„Akkor ezek a főkormányzók és kormányzók a királyhoz siettek, és ezt mondták neki: Dárius király, örökké élj! Azt tanácsolják az ország főkormányzói, az előljárók, a kormányzók, az udvari emberek és a helytartók, hogy hozzon a király végzést, és adjon ki szigorú rendeletet: aki harminc napon belül bármiért könyörög, akár istenhez, akár emberhez rajtad kívül, ó király, azt dobják az oroszlánok vermébe!” (7-8. vers). Ha jól belegondolunk, ostobaság lett volna bármelyik uralkodó részéről belemenni ebbe a parancsba – harminc napig senki semmiért sem fordulhat senki máshoz, csak az uralkodóhoz? Persze az előljárók ötletükkel az uralkodó büszkeségét vették célba. Céljukat hízelgéssel igyekeztek

elérni, hiszen ajánlatuk ezt kommunikálta: „Oly nagy vagy, urunk! Fontos, hogy ezt az emberek is megértsék, ezért mutassuk meg nekik, milyen hatalmas vagy! Adj ki egy rendeletet, melynek értelmében a birodalom egész területén senki sem imádkozhat Istenhez, és senki sem fordulhat semmiféle kéréssel senki máshoz rajtad kívül. Hogy megtudják az emberek, milyen nagy vagy, ó király!”. *„Most azért add ki, ó király, ezt a rendeletet, és írd alá ezt az iratot”* – az előjárók már meg is fogalmazták, már csak alá kellett írni, és le kellett pecsételni - *„hogya a médek és a perzsák megmásíthatatlan törvénye szerint visszavonhatatlan legyen! Ennek megfelelően Dárius király aláírta a rendeletet tartalmazó iratot”* (9-10. vers). Vegyük csak észre, hogy miután aláírásra került, a rendelet megmásíthatatlanná és visszavonhatatlanná vált. Még Dárius, a király sem változtathatott rajta. Azt mutatja ez, hogy Dárius uralma nem volt olya erős, mint annakidején Nebukadneccaré, hiszen Nebukadneccar úgy hozta, változtatta meg és törölte el a rendeleteket, ahogy csak kedve tartotta. Nebukadneccar teljhatalommal bírt a szó legszorosabb értelmében. Azt öletett meg, aki csak akart, a rendeletek sem kötötték meg a kezét.

„Amikor Dániel megtudta, hogy alá van írva ez az irat, hazament” – tetszi ez nekem. Dániel tudta, hogy a király aláírta a rendeletet - *„Emeleti szobájának ablakai nyitva voltak Jeruzsálem felé, és ő napjában háromszor térden állva imádkozott, és magasztalta Istenét, ahogyan azelőtt is szokta. Azok az emberek pedig odasiettek, és ott találták Dánielt, amint Istenéhez könyörgött és esedezett”* (11-12. vers). A krónikák második könyvében, amikor Salamon felavatta az új templomot, amelyet az Úrnak épített, csodálatos templomszentelési imádságot mondott. Az egyik része így szólt: *„Ha vétkeznek ellened, mert nincs ember, aki ne vétkeznék, és megharagszol rájuk, kiszolgáltatod őket ellenségeiknek, és foglyul ejtve fogságba viszik őket, távoli vagy közeli országba (...) Ha teljes szívükből és teljes lelkükből megtérnek hozzád fogságuk földjén, ahol őket fogva tartják, és imádkoznak hozzád országuk felé fordulva, amelyet őseiknek adtál (...) hallgasd meg lakóhelyedről, a mennyből imádságukat és könyörgésüket, és pártold ügyüket! Bocsásd meg népednek, hogy vétkezett ellened!”* (2Krón. 6:36-39). Isten pedig így válaszolt Salamon imádságára: *„De megalázza magát népem, amelyet az én nevemről neveznek, ha imádkoznak, keresik az én orcámat, és megtérnek gonosz utaikról, én is meghallgatom a mennyből, megbocsátom vétküket, és meggyógyítom országukat”* (2Krón. 6:14).

Dániel tehát fogságba került, és pontosan úgy tett, ahogy Salamon imádkozott a templom felavatásakor: Dániel is hazája, Jeruzsálem és a templom felé fordulva imádkozott. Az angol King James fordításban az is áll szó szerint Salamon imádságában, hogy ha fogságukban a jeruzsálemi templom felé fordulva imádkoznak. A zsidók ezért járnak napjainkban a Siratófalhoz, és ezért imádkoznak ott a fal felé fordulva. A Siratófal túloldalán állt ugyanis egykor a szentek szentje Salamon templomában. A zsidók pedig mind a mai napig felé fordulva imádkoznak. *„Az egek egei sem fogadhatnak magukba téged, ó Isten”* – imádkozta Salamon –, *de azért imádkozom, hogy olyan hely legyen ez a templom, ahol az*

emberek találkozhatnak veled, és ha fogságukban a templom felé fordulnak és segítségül hívják nevedet, hallgasd meg őket, és bocsásd meg bűneiket!”. Dániel is ezt tette: napi háromszor Jeruzsálem felé fordulva imádkozott 70 éves babiloni fogsága idején. Dániel bevett szokása volt ez – Jeruzsálem felé fordult, és imádkozott a népért. Milyen csodálatos ember lehetett Dániel! Micsoda megtiszteltetés lesz kezdet rázni vele a mennyben, és megismerkedni vele. Egészen elől szerepel a listámon – azoknak a listáján, akikkel mindenképpen találkozni szeretnék majd a mennyben. Felnézek rá. Milyen bátor férfi volt! Tisztában volt vele, hogy a király aláírta a rendeletet, de ő csak ment, és jó szokásához híven tovább imádkozott. Még az ablakát sem csukta be. Semmit sem akart véka alá rejteni, és csak imádkozott Istenhez.

„Azok az emberek pedig odasiettek, és ott találták Dánielt, amint Istenéhez könyörgött és esedezett. Akkor a király elé járultak, és ezt mondták a királyi rendeletre hivatkozva: Ó, király! Nem írtad-e alá azt a rendeletet, hogy aki harminc napon belül bármiért könyörög, akár istenhez, akár emberhez rajtad kívül, azt dobják az oroszlánok vermébe? A király így válaszolt: De igen, így van, a médek és a perzsák visszavonhatatlan törvénye szerint. Ekkor ők azt mondták a királynak: A zsidó foglyok közül való Dániel semmibe vesz téged, ó király, sem azt a rendeletet, amelyet aláírtál, hanem napjában háromszor könyörög Istenéhez. Amikor a király ezt meghallotta, nagyon elszomorodott, és azon töprengett: hogyan segíthetne Dánielen. Napnyugtáig azon igyekezett, hogy megmentse őt. De azok az emberek újra a királyhoz siettek, és ezt mondták neki: Tudnod kell, ó király, hogy a médek és a perzsák törvénye szerint nem szabad megmásítani semmiféle rendeletet vagy végzést, amelyet a király elrendelt. Ekkor a király parancsára előhozták Dánielt, és az oroszlánok vermébe dobták. De a király ezt mondta Dánielnek: A te Istened, akit állhatatosan tisztelsz, szabadítson meg téged!” (12-17. vers). A King James fordításban pedig ez áll: „megszabadít téged”! Képzeljük csak el, ahogy a médek királya vigasztalja Dánielt: „Ne aggódj, Dániel! Ezt most muszáj megtennem. Ostobán cselekedtem, de a te Istened, akit tisztelsz és akit szolgálsz, megszabadít téged!”. Úgy hangzik ez, mint amit annakidején Sadrak, Mésak és Abédnegó is mondtak, a három zsidó fiatal: „Van nekünk Istenünk, akit tisztelünk: ő kit tud minket szabadítani az izzó tüzes kemencéből, és kit tud szabadítani a te kezedből is, ó király! De ha nem tenné is (...) nem hódolunk az aranyaszobor előtt, amelyet felállítottál!” (Dániel 3:17-18).

„Odavittek egy követ, és a verem szájára tették, a király pedig lepecsételte gyűrűjével, valamint főrangú embereinek gyűrűjével, hogy Dániel sorsán ne lehessen változtatni. Azután a király a palotájába ment, és böjtölve töltötte az éjszakát, nőt sem engedett be magához, és kerülte őt az álom. Hajnalhasadáskor mindjárt fölkel a király, és sietve odament az oroszlánok verméhez. Amikor odaért a veremhez, szomorú hangon kiáltott Dánielnek” – tetszik ez nekem: a király reménykedő, kíváncsi, de ugyanakkor szomorú hangon kiált Dánielnek – „Így szólt Dánielhez a király: Dániel, aki az élő Isten

szolgája vagy! A te Istened, akit te állhatatosan tisztelsz, meg tudott-e menteni az oroszlánoktól?” (18-21. vers). Valamennyi hite biztosan volt a királynak, különben ki sem ment volna a veremhez. De kimegy, és Dánielhez kiáltva felteszi a kérdést. Az előző éjszaka ő nyugtatgatta Dánielt, hogy ne aggódjon, mert Istene meg tudja őt szabadítani. De a kérdés még reggelre is ott motoszkált a fejében: „Vajon tényleg meg tudta?”. „Dániel így felelt a királynak: Király, örökké élj! Az én Istenem elküldte angyalát, és az bezárta az oroszlánok száját, úgyhogy nem bántottak engem. Mert ő ártatlannak talált engem, és téged sem bántottalak meg, ó király, semmivel. Akkor a király nagyon megörült, és kihúzatta Dánielt a veremből. Ki is húzták Dánielt a veremből, és semmi sérülés nem volt rajta található, mert hitt Istenében. Ezután a király odavitette azokat az embereket, akik bevádolták Dánielt, és bedobták őket fiaikkal és feleségeikkel együtt az oroszlánok vermébe. Még a verem fenekére sem értek, máris megragadták őket az oroszlánok, és összezúzták minden csontjukat” (22-25. vers).

„Akkor Dárius király ezt írta a birodalmában lakó különböző nyelvű népeknek és nemzeteknek: Békességetek növekedjék! Elrendelem, hogy birodalmam minden tartományában rettegve féljék Dániel Istenét! Ő az élő Isten, aki megmarad mindörökké. Az ő királysága megdönthetetlen, uralkodása végtelen” (26-27. vers) – micsoda kijelentés ez egy pogány király szájából! „Ő megment, megszabadít, jeleket és csodákat tesz égen és földön. Ő mentette meg Dánielt is az oroszlánok karmából. Ennek a Dánielnek aztán jó dolga volt Dárius uralkodása alatt és a perzsa Círus uralkodása alatt” (28. vers). Dárius a médek felett, Círus pedig a perzsák felett uralkodott.

Ezen a ponton Dániel könyvében nagyjából elérkeztünk a történelmi részek végéhez. A 7. fejezet időben korábbra kalauzol bennünket, és azokat a látomásokat mutatja be, amelyeket Dániel a korábbi években kapott. A 7. fejezet elején található látomást például Dániel Bélsaccar uralkodásának első évében kapta. Ne feledjük, hogy a 6. fejezetben egészen Dániel életének végéig eljutottunk – Dárius és Círus, a méd és perzsa király uralkodásáig. A 7. fejezet azonban Dániel életének egy korábbi szakaszában játszódik, és bemutatja azokat a próféciákat és látomásokat, melyeket Dániel abban az időszakban kapott Istentől. Az első látomását tehát Bélsaccar uralkodásának első évében kapta. 7. fejezet: „Babilónia királyának, Bélsaccarnak uralkodása első évében álmodott Dániel, és látomásai támadtak fekvőhelyén. Az álmod leírta, és a főbb dolgokat elmondta. Ezeket mondta el Dániel: Éjszakai látomásomban azt láttam, hogy az ég négy szele felkorbácsolta a nagy tengert. Négy igen nagy vadállat emelkedett ki a tengerből, mindegyik különbözött a többitől. Az első olyan volt, mint az oroszlán, de sasszárnyai voltak. Láttam, hogy kitepték a szárnyait, és fölemelték a földről, két lábra állították, mint egy embert, és emberi értelmet adtak neki. A következő, a második vadállat, medvéhez hasonlított. Félig már fölkel, és három borda volt a szájában, a fogai között. Ezt mondták neki: Kelj föl, egyél igen sok húst! Azután láttam a következőt, amely olyan volt, mint egy párduc, de négy madárszárny volt a hátán. Négy feje is volt a

vadállatnak, és hatalmat adtak neki. Ezután a negyedik vadállatot láttam az éjszakai látomásban: ijesztő, rémületes és rendkívül erős volt. Igen nagy vasfogai voltak, evett, rágott, és a maradékot összetaposta lábaival. Ez egészen más volt, mint az előző vadállatok, és tíz szarva volt” (1-7. vers).

Ahogy a Dániel előtt megjelenő állatokról olvasunk, összefüggést fedezhetünk fel Dániel álma, illetve Nebukadneccar álma között, amelynek magyarázatát annakidején Dániel adta meg. Nebukadneccar látomása a világhatalmakat mutatta be – olyan birodalmakat, melyek egy adott időszakba a világ uraivá váltak. Nebukadneccar álmában egy nagy emberszobrot látott: feje színaranyból volt, melle és karjai ezüsből, a hasa és az oldala rézből, a lábszárjai vasból, a lábai pedig részint vasból, részint cserépből. *„Miközben nézted, egy kő zuhant le anélkül, hogy valaki hozzányúlt volna, ledöntötte a szobrot vas – és cseréplábairól, és darabokra zúzta az egésze (...) A kő pedig, amely ledöntötte a szobrot, nagy hegygé lett, és elfoglalta az egész földet” (Dániel 2:34-35).* Dániel látomása hasonló Nebukadneccaréhoz, azzal a különbséggel, hogy Dániel álmában az egyes világhatalmakat állatok, nem pedig egy emberszobor részei képviselik. Az első birodalom természetesen Babilónia volt. Sasszárnyai voltak, de kitepték azokat. *„Láttam, hogy kitepték a szárnyait, és fölemelték a földről, két lábra állították, mint egy embert, és emberi értelmet adtak neki”.* A következő, a második vadállat, medvéhez hasonlított. *Félig már fölkel, és három borda volt a szájában, a fogai között”* – ez volt a méd-perzsa birodalom. A harmadik vadállat, a párduc pedig nem más, mint Nagy Sándor. Érdekes, hogy ennek a vadállatnak négy feje volt! Nagy Sándor halála után ugyanis a görög birodalom valóban nem maradt egyben. Nagy Sándornak nem voltak utódai, így az uralmat Nagy Sándor dinasztiája vette át, hanem tábornokai. A birodalmat négy részre osztották, és Nagy Sándor négy tábornoka kezdett uralkodni: az egyik Szíriában, a másik Egyiptomban, a harmadik Kis-Ázsiában, a negyedik pedig Görögországban. Nagy Sándor birodalmában tehát valóban négy feje volt, hiszen a birodalom négy részre szakadt. És akkor Dániel megpillantotta a negyedik, rettentően ijesztő vadállatot is, mely egészen más volt, mint a többi állat. Nem volt az sem medve, sem oroszlán, hanem egyszerűen csak egy ijesztő vadállat – olyan, amilyen nem is létezik az állatvilágban. Tíz szarva volt – és erről persze azonnal eszünkben jut az emberszobor tíz lábujja Nebukadneccar álmában. A negyedik vadállatnak tehát négy szarva van – a negyedik vadállat pedig a római birodalom. Nebukadneccar álmában pedig szintén tíz lábujj volt az emberszobor lábán, részint vasból, részint cserépből – ez mutatta, hogy kapcsolatban álltak a római birodalommal. Két párhuzamos látomásról van itt szó. Isten mindkettőben a világbirodalmakat mutatja meg nekünk. A továbbiakban azonban olyan érdekes információkkal lát el bennünket az Ige, amelyekről Nebukadneccar álma kapcsán nem olvashattunk.

„Figyeltem a szarvakat:” – vagyis azt a tíz szarvat, amely a negyedik vadállaton volt –, *„egyszerre csak egy másik kis szarv emelkedett ki közülük, az előző szarvak közül pedig három letört előtte. Olyan szemek voltak ennek a szarvnak, mint az embereknek, és nagyokat mondó szája volt” (8. vers).* Az utolsó

időkben tehát bizonyos országok egy szövetségben tömörülnek majd – azok az országok, melyek kapcsolódtak a római birodalomhoz. Tíz ilyen ország alkot majd egy szövetséget. Ők felelnek majd meg az emberszobor tíz lábujjának, vagy a negyedik vadállat tíz szarvának. Az Európai Közösségben napjainkban, a nyolcvanas években, valóban tíz olyan országot látunk, melyek kapcsolódnak a volt római birodalomhoz. Ezek az országok valóban egy szövetségbe tömörültek. Elképzelhető tehát, hogy amit ma az Európai Közösségben látunk, lényegében ezen próféciaák beteljesedésének kezdete, melyekről itt Dániel könyvében olvashatunk. Meglepően nagy lenne egyébként a véletlen egybeesés. Véleményem szerint nem pusztán véletlen egybeesés, hogy napjainkban Nyugat-Európa egyre inkább előre tör mint egy erős és gazdag birodalomként. Úgy tűnik, minden díszlet a helyén van ahhoz, hogy Dániel látomása valóra váljon. Idővel azonban megjelenik egy tizenegyedik szarv is, és nézzük csak, mi történik: *„Figyeltem a szarvakat: egyszerre csak egy másik kis szarv emelkedett ki közülük, az előző szarvak közül pedig három letört előtte. Olyan szemei voltak ennek a szarvnak, mint az embereknek, és nagyokat mondó szája volt”* (8. vers).

A tizenegyedik szarv nem más, mint az Antikrisztus, aki eljön majd, és három szarvat, vagyis három királyt letör. *„Azután ezt láttam: Trónokat állítottak föl”*. A King James fordításban pedig ezt olvashatjuk: *„És ahogy figyeltem, trónok vettettek le”*. Emlékezzünk csak, hogy Nebukadneccar álmában egy kő zuhant rá a szoborra, és darabokra zúzta az egészet. Az emberszobor is levettetett. Láttam tehát, ahogy trónok vettettek le – a tíz király. *„És egy öregkorú helyet foglalt, ruhája fehér volt, mint a hó, fején a haj, mint a tiszta gyapjú. Trónja olyan volt, mint a lángoló tűz, s annak kerekei, mint az égő tűz. Tűzfolyam fakadt és áradt ki előle. Ezerszer ezren szolgáltak neki, tízezerszer tízezren álltak előtte. Összeült a törvényszék, és könyveket nyitottak fel”* (9-10. vers). Addig nézte tehát ezeket a szarvakat, amíg azok le nem vettettek, majd megpillantotta Isten trónját, és mindazt a dicsőséget és tündöklő ragyogást, amely Isten trónját övezte. Ezerszer ezren, vagyis egymillióan szolgáltak neki, tízezerszer tízezren, vagyis százmillióan álltak előtte.

Ha a Jelenések könyvének 4. fejezetéhez lapozunk, Istent láthatjuk, amint trónján ül. A trónus körül smaragdszínű szivárvány, előtte ott az üvegtenger, a trón körül pedig 24 vén, fejükön aranykorona. És kerúbok is voltak a trón körül, szünet nélkül, éjjel és nappal ezt énekelve: *„Szent, szent, szent az Úr, a mindenható Isten, aki volt, és aki van, és aki eljövendő”* (Jel. 4:8). Látjuk, ahogy Isten tündöklően ragyog trónusán, majd figyelmünk hirtelenül a könyvre irányul, amelyet Isten tart jobb kezében. Egy angyal pedig hatalmas hangon hirdeti: *„Ki méltó arra, hogy felnyissa a könyvet, és feltörje a pecsétjeit?”* (Jel. 5:2). Majd megpillantjuk Jézust mint a megölt bárányt, aki előlép, átveszi a könyvet a trónuson ülő jobb kezéből, majd látjuk a trón körül állók kezében az aranycsészéket füstölőszerrel – a szentek imádságai ezek. És akkor dalra fakadunk: *„Méltó vagy arra, hogy átvedd a könyvet, és feltörd annak pecsétjeit, mert*

megölettel és véreddel vásároltad meg őket Istennek minden törzsből és nyelvből, minden nemzetből és népből, és királysággá és papokká tetted őket a mi Istenünknek, és uralkodni fognak a földön” (Jel. 5:9-10. vers). *„És láttam, és sok angyal hangját hallottam a trónus, az élőlények és a vének körül, számuk tízezerszer tízezer és ezerszer ezer volt, és így szóltak hatalmas hangon: Méltó a megöletett Bárány, hogy övé legyen az erő és a gazdagság, a bölcsesség és a hatalom, a tisztesség, a dicsőség és az áldás!”* (Jel. 5:11-12). Ez a mennyei kép tárul elénk, melyet közvetlenül a pecsétel feltörése, és az ítélet követ majd. Ez esetben nem a nagy fehér trón előtti ítéletről van szó, hanem arról az ítéletről, melyet Isten kiönt a Krisztust elutasító világra, és melyről a Jelenések 6-18. fejezeteiben olvashatunk.

Dániel és János tehát egyforma látomást kaptak Isten trónjáról, illetve annak dicsőségéről, és Isten ítéletéről az emberek birodalmai felett. *„Akkor láttam, hogy a nagyhangú beszédek miatt, amelyeket az a szarv beszélt, megölték a vadállatot. Láttam, hogy a teste elpusztult, és a tűzbe vetették, hogy elégjen”* (11. vers). Az Ige azt mondja erről a fenevadról, más néven a kárhozat fiáról, vagy a törvénytípróról, akit gyakran az Antikrisztusként szoktak is emlegetni, hogy fennhangon káromolja majd a menny Istenét, végül pedig kijelenti magáról, hogy Isten, sőt megköveteli, hogy Istenként is imádják. Azokat pedig, akik erre nem hajlandóak, könyörtelenül kivégezteti. *„Akkor láttam, hogy a nagyhangú beszédek miatt, amelyeket az a szarv beszélt, megölték a vadállatot. Láttam, hogy a teste elpusztult, és a tűzbe vetették, hogy elégjen”*. A Jelenések könyvében azt olvassuk, hogy amikor Jézus visszatér, elpusztítja majd a törvénytíprót, a Sátán eszközét, és gyehennában, vagyis a tüzes tóba veti őt. Ebben az esetben jól látható tehát, hogy Dániel könyve, illetve a Jelenések könyve vállvetve haladnak – két párhuzamos látomásról van szó.

De nézzük csak a többi vadállatot: *„A többi vadállattól is elvették a hatalmat, de ideig-óráig életben hagyták őket. Láttam az éjszakai látomásban: Jött valaki az ég felhőin, aki emberfiához hasonló volt, az öregkorú felé tartott, és odavezették hozzá. Hatalom, dicsőség és királyi uralom adatott neki, hogy mindenféle nyelvű nép és nemzet őt tisztelje. Hatalma az örök hatalom, amely nem múlik el, és királyi uralma nem semmisül meg”* (12-14. vers). Dániel tehát Jézus Krisztust látja most, ahogy eljön, hogy dicsőséges királyságának élére álljon. És uralmának nem lesz vége. Ézsaiás könyvében a következőket olvashatjuk: *„Mert gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk. Az uralom az ő vállán lesz, és így fogják nevezni: Csodálatos Tanácsos, Erős Isten, Örökkévaló Atya, Békesség Fejedelme! Uralma növekedésének és a békének nem lesz vége a Dávid trónján és országában, mert megerősíti és megszilárdítja törvénnyel és igazsággal mostantól fogva mindörökké. A Seregek Urának féltő szeretete viszi véghez ezt!”* (Ézs. 9:5-6). *„Az angyal ezt mondta neki: Ne félj, Mária, mert kegyelmet találtál az Istennél! Íme, fogansz méhedben, és fiút szülsz, akit nevezs Jézusnak. Nagy lesz ő, és a magasságos Fiának mondják majd, az Úr Isten neki adja atyjának, Dávidnak a trónját, ő pedig uralkodik a Jákób házán örökké, és uralkodásának*

nem lesz vége” (Lukács 1:30-33). Dániel csodálatos bepillantást kapott ezekbe a dolgokba! Látja, ahogy Jézus eljön a felhőkön, odajön az Atyához, majd hatalom, dicsőség és királyi uralom adatik neki. A 2. zsoltárban Isten így szól Jézushoz: „Kérd tőlem, és neked adom örökségül a népeket, birtokul a földkerekséget” (8. vers). Milyen dicsőséges is lesz Isten országa!

„Én, Dániel, megdöbbsentem emiatt, és látomásaim megrettentettek engem. Odamentem az ott állók egyikéhez, és felvilágosítást kértem tőle mindezekről. Az pedig felelt nekem, és megmagyarázta ezt a dolgot: Ez a négy hatalmas vadállat négy királyságot jelent, amelyek létrejönnek a földön. De a Felségesnek a szentjei foglalják el majd a királyságot, és örökre birtokolják azt, mindörökre” (15-18. vers). Olyan birodalmakról van tehát szó, melyek uralkodnak majd a föld felett. De végül a szentek foglalják majd el a királyságot. „Ezután közelebbi felvilágosítást kértem a negyedik vadállatról” – ami a római birodalomnak felelt meg –, „amely más volt, mint a többiek: roppant ijesztő volt, vasfogai és rézkarmai voltak, evett, rágott, és a maradékot összetaposta lábaival. Tíz szarv volt a fején, majd még egy másik nőtt ki, három pedig letört előtte. Ennek a szarvnak szemei voltak, nagyokat mondó szája volt, és nagyobbra nőtt a többinél. Láttam, hogy ez a szarv hadakozott a szentek ellen, és fölējük kerekedett” (19-21. vers). A Jelenések 13-ban tanúi lehetünk, amint a tengerből feljön egy fenevad, az Antikrisztus, aki harcba száll a szentek ellen, és legyőzi őket. Mivel az Igében az olvassuk, hogy az Antikrisztus legyőzi a szenteken, levonhatjuk a következtetést, hogy ebben az ígérésben a szentek nem az egyházat jelentik. Jézus Krisztus ezt mondta tanítványainak Cézárea-Filippiben - miután Péter megvallotta, hogy ő a Krisztus, az élő Isten fia -, Jézus így szólt tanítványaihoz: „Ezen a kősziklán építem fel egyházamat, és a pokol kapui sem fognak diadalmaskodni rajta” (Máté 16:18). Jézus kijelentése alapján tehát lehetetlen, hogy a pokol kapui, vagy az Antikrisztus győzedelmeskedhessenek az egyház felett. Mivel azonban a Jelenések 13-ban azt olvassuk, hogy az Antikrisztus legyőzi a szenteket, a szentek nem jelenthetik az egyházat, hanem a megváltott Izráelt a nagy nyomorúság idején. Az Antikrisztus akkor majd harcba száll Izráel ellen, elmegy Jeruzsálembe, és harcol az asszony megmaradt gyermekei ellen, vagyis Izráel ellen. A szentek tehát nem az egyházat jelentik itt – Dániel próféciáiban nem az egyházat látta maga előtt.

„Láttam, hogy ez a szarv hadakozott a szentek ellen, és fölējük kerekedett, míg el nem jött az öregkorú, és igazságot nem szolgáltatott a Felséges szentjeinek és akkor bekövetkezett az az idő, amikor a szentek foglalták el a királyságot” (21-22. vers). Emlékezzek, amikor Pál megfeddte a korinthusi hívőket, mert pogány bírák előtt intézték nézeteltéréseiket, és bíróságra adták egymást? Pál arra inti a hívőket, hogy egymás között, a gyülekezetben oldják meg az efféle problémákat. „Hát nem tudjátok, hogy a szentek ítélnének majd a föld felett?”. Egy napon tehát majd mi fogunk ítélni a világ felett - érdekes. Bevallom, bíró sosem akartam lenni. Hátha sikerül majd elintéznem, hogy inkább kókuszdiót

szedegethessek az óceán partján a Hawaii-szigeteken! Azt olvassuk tehát, hogy a szentek foglalták el a királyságot.

„A válasz így szólt a negyedik vadállatról: Lesz egy negyedik királyság a földön,” – a római birodalom - „egészen más lesz, mint a többi királyság volt. Az egész földet bekebelezi, eltapossa és összezúzza” (23. vers). „A tíz szarv ezt jelenti: Ebben az országban tíz király uralkodik, majd még egy másik is következik utánuk, ez más lesz, mint az előzők, és három királyt fog leverni” (24. vers). „Sokat beszél majd a Felséges ellen, és gyötörni fogja a Felségesnek a szentjeit. Arra törekszik, hogy megváltoztassa az ünnepeket és a törvényt. Hatalmába kerülnek a szentek egy időszakra, meg két időszakra és egy fél időszakra” (25. vers). Uralkodni fog, majd eljön tehát Jeruzsálemba, és hadakozni kezd Izráel ellen. Uralkodásának első három és fél évében szövetségre lép Izráellel – erről majd Dániel 9. fejezetében olvashatunk részletesebben. Idővel azonban megszegi a szövetséget, és ez lesz majd a vég kezdete. Innentől kezdődhet a visszaszámlálás – Jézus Krisztus eljöveteleig. Három és fél évre azonban megadatik neki, hogy uralkodjon a szentek felett, vagyis a megváltott Izráel felett. „De majd összeül a törvényszék, és elveszik hatalmát, megsemmisül, és végleg elpusztul. A Felséges szentjeinek a népéé lesz az ég alatt minden ország királyi uralma, hatalma és nagysága. Ez a királyi uralom örök uralom lesz, neki szolgál majd, és neki engedelmeskedik minden hatalom. Így végződött a beszéd. Engem, Dánielt, gondolataim nagyon megrémítettek, még az arcom is belesápadt. De a mondottakat eszemben tartottam” (26-28. vers).

Két évvel később: „Bélsaccar király uralkodásának harmadik évében nekem, Dánielnek egy látomás jelent meg, az után, amelyet először láttam” (8. fejezet, 1. vers) – az előzőhöz hasonló látomás. De: „Azt láttam a látomásban, hogy Súsán várában vagyok, Élám tartományában. A látomásban az Úlaj csatornánál láttam magamat. Föltekintve láttam, hogy egy kétszarvú kos áll a csatorna mellett. A két szarv nagy volt, de az egyik nagyobb volt a másikonál, és a nagyobbik később nőtt ki” (2-3. vers). A két nagy szarv a méd-perzsa birodalmat jelképezi. Az egyik szarv nagyobb volt – a perzsa birodalom, amely utolsóként jelenik meg a sorban, de erősebb is a méd birodalomnál. „Láttam, hogy a kos” – vagyis a méd-perzsa birodalom - „szarvaival nyugat, észak és dél felé öklelt. Egy állat sem állhatott meg vele szemben, és nem lehetett megmenekülni tőle. Azt tette, amit akar, és felfuvalkodott” (4. vers). „Majd azt vettem észre, hogy egy kecskebak jön napnyugat felől az egész föld fölött, nem is érintve a földet. Ennek a baknak a két szeme közt egy hatalmas szarv volt” (5. vers). Dániel tehát figyelte a kost, a méd-perzsa birodalmat, ahogy egyre csak hódított, és akkor hirtelen egy kecskebak jött napnyugat felől – Görögország -, és a bak két szeme között egy hatalmas szarv volt – Nagy Sándor, aki olyan gyorsan hódította meg egyik országot a másik után, hogy lábai nem is érintették a földet. Valóban bámulatos, mennyire gyorsan meg tudta hódítani az akkori világot! Érdemes elolvasni Nagy Sándor hódító hadjáratainak történetét. „Amikor

odaért a kétszarvú koshoz, amelyet a csatorna mellett láttam állni, rárontott teljes erővel. Láttam, hogy amikor a koshoz ért, nekivadulva felöklelte a kost, és letörte a két szarvát. A kosnak pedig nem volt annyi ereje, hogy megálljon vele szemben. A földre terítette, megtaposta, és nem volt, aki a kost megmenthette volna hatalmától. A kecskebak azután igen nagygyá lett, de amikor ereje teljében volt, letört a nagy szarv, és helyette négy hatalmas szarv nőtt ki a négy égtáj felé” (6-8. vers). Egy igen érzékletes és érdekes próféciát látunk itt. Vajon honnan tudhatott volna erről Dániel, ha nem a Szentlélektől ihletve vetette volna papírra mindezt? Honnan is tudhatta volna, hogy a kecskebak nagy szarva épp ereje teljében, még fiatal korban törik majd le. Nagy Sándor valóban fiatalon, 32 évesen, halt meg, a görög birodalom pedig négy tábornokára maradt, akik négy részre osztották: Szíriára, ahol Antiochus Epiphanes uralkodott, Egyiptomra, Kis-Ázsiára és Görögországra.

„Azok közül az egyikén egy kis szarv tűnt elő, és igen nagyra nőtt délen, keleten és az ékes földön” (9. vers) – Antiochus Epiphanes, aki Egyiptom felé vonult délről, Szíriából, miközben természetesen Izrael földjén is áthaladt. „Felnőtt egészen az ég seregéig, és a földre dobott néhányat ebből a seregből, a csillagokból, és összetaposta őket” (10. vers) – ezen a ponton elhagyjuk Antiochus Epiphanest, aki az Antikrisztus egyik előképe, és magához az Antikrisztushoz érkezünk. „Még a sereg vezérével is szembeszállt, elvette tőle a mindennapi áldozatot, és feldúlta szent helyét. Sereget rendelt a mindennapi áldozat ellen, bűnös módon, és földre terítette az igazságot. Minden tette sikerült” (11-12. vers). „Azután hallottam, hogy egy szent beszélni kezdett. Egy másik szent pedig válaszolt annak, aki ezt kérdezte: Meddig tart az, amit a mindennapi áldozatról és a szörnyű bűnről láttál? Meddig lesz kiszolgáltatva a szentély, és meddig tiporja azt a sereg? Ezt válaszolta neki: Kétezer-háromszáz este és reggel, azután a szentély visszanyeri igazi rendeltetését” (13-14. vers). Ez a prófécia Antiochus Epiphanesra vonatkozik, de kettős jelentést hordoz. Ebben az igeszakaszban Dániel megjövendöli a jeruzsálemi templom megszenteltetését, ami Antiochus Epiphanes nevéhez fűződik.

Amikor Antiochus Epiphanes Jeruzsálembé érkezett, hogy kimutassa, mennyire semmibe veszi a zsidók Istenét és vallását, egy disznót áldozott fel a jeruzsálemi templom szent oltárán, sőt igyekezett a templomot egy pogány szentéllé változtatni. Ez azonban néhány buzgó zsidót olyan mélységesen felháborított, hogy Júdás Makkabeus vezetésével egy csapatba gyűltek, és szinte a nullával egyenlő esélyekkel Jeruzsálembé mentek, ahol végül sikerült legyőzniük az ott állomásozó szíriai sereget. Erre a napra vezethető vissza Hanuka ünnepe. Júdás Makkabeus és emberei újra be akarták vezetni Isten igaz imádatát a jeruzsálemi templomba. Érdekes módon, 2300 nappal azután történt ez, hogy Antiochus Epiphanes megszenteltetését a templomot. Pontosan akkor, amikor Dániel említi. 2300 nappal a templom megszenteltetése után ezek a hűséges és buzgó zsidók eljöttek, hogy helyreállítsák a templomi áldozatokat és Isten imádatát. De egy problémába ütköztek. Épp csak egy napra elegendő

felkenésre való szent olajuk volt csupán a lámpásba, az újabb adag olaj elkészítése viszont 7-8 napot vett igénybe. Egy isteni csoda folytán azonban a mindössze egy napra elegendő olaj a lámpásban mindaddig kitartott, amíg utánpótlást nem sikerült szerezniük! Ennek emlékére ünneplik a zsidók mind a mai napig a Hanukát, és gyújtanak meg kilenc gyertyát, ezzel jelképezve azt a csodát, ahogy Isten megőrizte a lámpások olaját, amíg új szent olajat készítettek. Jézus is Jeruzsálemben volt a Hanuka ünnepén a János 10-ben. Vegyük csak észre, hogy tél közepe volt. Ebben az évben a Hanuka december 21-re esik, épp holnap van Hanuka – csaknem egy időben a mi karácsonyunkkal. Hanukát a templomszentelés ünnepének is nevezték, gyökerei pedig Júdás Makkabeus korára nyúlnak vissza a zsidók történetében. Dániel pedig előre megjövendölte, hogy Antiochus Epiphanes megszentelteleníti majd a Jeruzsálemi templomot, illetve hogy 2300 nappal később Júdás Makkabeusnak sikerült majd megtisztítania templomukat. A templom tehát valóban 2300 napra kiszolgáltatottan állt.

Az 1800-as években Amerikában élt egy Miller nevű férfi, egy lelkész, aki a 2300 napot nem napként, hanem évként értelmezte. Fogta tehát a jeruzsálemi templom megszenteltetésének napját, hozzáadott 2300 évet, és azt mondta, Jézus ezután jön majd el. Miller konkrétan 1844-et jelölte meg Jézus eljövetele évének. Miller és követői ekkor fehér köntösbe öltöztek, kivonultak Illinois államban a hegyekbe, és várták Jézus visszatérését. Annyira biztosak voltak benne, hogy Jézus a kijelölt időpontban visszatér, hogy mindenüket eladták – házukat, farmjukat, mindenüket. Néhány hét elteltével azonban, amikor nyilvánvalóvá vált, hogy az Úr még nem tér vissza, Miller csoportja is feloszlott. Ekkor azonban egy Ellen G. White nevű hölgy jelent meg a színen, aki hirdetni kezdte, hogy nem Jézus visszatérésének napja volt az a nap, amit Miller meghatározott, hanem azon a napon tisztította meg Isten a templomot az égben. Ő indította útjára a hetednapi adventisták mozgalmát, akik White asszony írásaira támaszkodnak, bár mostanában egyre többet hallunk arról, hogy írásai talán nem is az ő tollából származtak. Úgy tűnik, ő csak plagizált – más írásokból merített, de sajátjaként prezentálta azokat. Több adventista tudóst is kirúgtak ezért mostanában saját egyházukból, pontosa azért, mert mindegyik rávilágítottak. Jelenleg tehát ebben a felekezetben óriási viharok dúlnak. A lényeg azonban, hogy ezt a Dánielben szereplő próféciát vették alapul, pedig egyetlen logikus érv sem szól amellett, hogy a 2300 napot 2300 évként kéne értelmezni. Ez a magyarázat nem helyénvaló, és nem igei.

Figyeljük csak meg, hogy az Úr megmagyarázza Dánielnek a látottakat: *„Amikor én, Dániel, ezt a látomást láttam, és kerestem az értelmét, egyszer csak elém állt valaki, aki egy férfihoz hasonlított. És emberi hangot hallottam az Úlaj felől, amely így kiáltott: Gábriel, magyarázd meg neki ezt a látványt! Ő odajött, ahol álltam,„* – Gábriel érdekes angyal. Alig várom, hogy találkozzunk! Jövő héten több szó esik majd róla, amikor Dániel könyvének 9. fejezetét tanulmányozzuk. A karácsonyi időszakban is felbukkant. Ő mondta meg Máriának, hogy fia születik. Ő jelent meg Zakariás papnak is, hogy megvigye a hírt,

felesége Erzsébet gyermeket vár – Keresztelő Jánost. Amikor pedig Zakariás nem hitt neki, Gábiel így válaszolt: „Én Gábiel vagyok, aki az Isten színe előtt állok. Vajon miért hazudnék neked?”. Gábiel tehát egy roppant érdekes angyal, aki itt azt az utasítást kapja, hogy magyarázza el Dánielnek, mi az, amit látott. „Ő odajött, ahol álltam, én pedig megrémültem jöttére, és arcra borultam. Akkor ezt mondta nekem: Értsd meg, emberfia, hogy a végső időről szól ez a látomás” (15-17. vers) – ez a látomás tehát egészen a végső időig kalauzol bennünket. „Amikor hozzám beszélt, ájultan estem a földre, de ő megérintett, és talpra állított. Majd ezt mondta: Én tudodra adom, hogy mi történik, amikor véget ér a harag. Mert meg van szabva a vége. Az a kétszarvú kos, amelyet láttál,” – nem kell találgatnunk, kiről van szó, hiszen az angyal elárulja - „a médek és a perzsák királya. A szőrös bak a görögök királya” – és persze ne feledjük, hogy ekkor Görögország még semminek számított - „a két szeme között levő nagy szarv az első király” (18-21. vers) – vagyis Nagy Sándor, a hódítások korának első királya. Fülöp király, Nagy Sándor édesapja ugyanis nem szervezett világméretű hódító hadjáratokat. Ilyen értelemben tehát az első király nem más, mint Nagy Sándor – az első király, aki elindul, hogy meghódítsa az akkori világot. „Hogy az letört” – Nagy Sándor 32 éves korában meghalt – „és a helyére négy nőtt, az azt jelenti, hogy népéből négy királyság lesz, de nem olyan erős, mint volt az” – ami igaz, és valóban így történt - „Az ő uralkodásuk végén, a bűnök tetőfokán, előáll majd egy bösz tekintetű király, kétértelmű beszédek mestere. Hatalmas erejű lesz” – ez pedig már az Antikrisztusra vonatkozik - „bár nem a maga erejéből” (22-24. vers).

A Jelenések könyvének 13. fejezetében azt olvassuk, hogy ez a fenevad a tengerből emelkedik ki, és hatalmat kap majd a Sátántól. Megjelenik tehát a törvénytípró, aki rendkívül erős lesz. De nem saját erejéből cselekszik – a Sátán hatalma nyugszik rajta. „Hatalmas erejű lesz, bár nem a maga erejéből. Szörnyű módon fog pusztítani, minden tette sikerül. Pusztítja az erőseket és a szentek népét” – végül háborút indít Izrael ellen - „okossága révén sikerül, amihez álokul hozzáfog, ezért fölfuvalkodik szívében, és háborítatlanul pusztít el sokakat” (24-25). A King James fordításban pedig azt olvashatjuk, hogy békéjével elpusztít sokakat. Egy békeprogrammal áll majd elő, az emberek pedig a világ megváltójaként üdvözlik. „De amikor a vezérek vezére ellen támad, összetörik anélkül, hogy hozzányúlának” – Jézus Krisztus pusztán szavaival összetöri és elpusztítja az Antikrisztust, úgy, hogy senkinek sem kell hozzányúlnia. „Az estékről és reggelekről szóló látomás színigaz. Te azért zárd le ezt a látomást, mert távoli időkről szól!” (25-26. vers). „Csak zárd le, Dániel, mert nem mostanra szól, hanem a jövőre. „Akkor én, Dániel, összeroskadtam, és napokig beteg voltam de azután fölkeltem, és végeztem teendőimet a király mellett. Ez az érthetetlen látomás azonban lenyűgözve tartott” (27. vers). Dániel nem értette a látomást, de papírra vetette. Hát nem érdekes? Ő akkor még nem értette, ma viszont, amikor ránézünk, a napnál is világosabb! Érdekesnek tartom, hogy ilyen világosan tudott írni olyan dolgokról, melyek még meg sem

történtek. Persze mi már utólag tisztábban látunk – látjuk, hogy a próféciaik valóban beteljesültek. De Dániel számára milyen valószínűtlennek tűnhetett mindez! Amikor például Görögországról kellett írnia – arról az aprócska Görögországról. Milyen elképzelhetetlennek tűnhetett Dániel idejében, hogy Görögország valaha is leigázza a perzsa birodalmat! Pedig a prófécia beteljesült.

A következő alkalommal Dániel könyvének 9. fejezetével folytatjuk. Véleményem szerint ez a fejezet a kulcs a Bibliában szereplő összes prófécia megértéséhez. Ha megértjük Dániel könyvének 9. fejezetét, a próféciaik kérdésköre hirtelen érthetővé válik majd számunkra. Ha viszont torz képet kapsz a 9. fejezetről, összességében a próféciaikról alkotott vett képed is torz lesz. A 9. fejezet tehát kulcsfontosságú. Ezért is szánunk majd rá több időt, hogy mindenki számára jól érthetővé váljék. Mert ha ezt megértjük, soha többé nem lesz gondunk a bibliai próféciaikkal. Akkor a kirakósjáték minden darabkája tökéletesen illeszkedik majd. Jövő héten tehát, ha az Úr is úgy akarja, befejezzük Dániel könyvét, és mindenképpen kellő hangsúlyt fektetünk majd a kulcsfontosságú 9. fejezetre.

Az Úr legyen veletek ezen a rendkívül mozgalmas karácsony előtti héten. Az egyik kisunokám egy kis balettben szerepelt ma a South Coast plázában – ő volt Rudolf, a vörösorrú rénszarvas. És ugye a nagypapinak el kellett mennie, hogy megnézzze, ahogy kisunokája táncol. De képzeljétek csak el, micsoda tömeg volt a plázában aranyvasárnap! Mintha egy állatkertbe csöppentem volna. Úgy örültem, hogy nem kell semmit vásárolnom! Bizony a karácsony előtti hét gyakran túlságosan is mozgalmas. Mindenki kétségbeesetten próbál az utolsó pillanatban ajándékokat vásárolni, és persze épp elfogyott, amit venni akart, úgyhogy gyorsan ki kell találni valami mást. Az Úr legyen veletek ebben az egészben! De azért is imádkozom, hogy idén karácsonykor ne az ajándékozás legyen az elsődleges, ahogy Istennel való kapcsolatunk egyre gazdagabbá és mélyebbé válik, és ahogy emlékezünk: úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött fiát adta. Mindezeket keresztül imádkozom, hogy az Úr dicsőüljön meg. vonjon benneteket közel magához, és így nyerjen mély értelmet számotokra a karácsony – amikor megosztjuk egymással Isten szeretetét, elfogadjuk Isten örömét, és megtapasztaljuk Isten békességét, mely minden emberi értelmet, meghalad. Bár valóban átelnénk azt az örömet és békességet, amit Jézus születésekor elhozott a földre!